

آموزش کوک سنتور با تونر

روش آسان کوک سنتور برای تمامی هنرجویان

TUNER

قابل استفاده با انواع تونر
قدرت استایش

TRAINING By: QuarterTUNE TUNER
for all musical instruments
Gh.setayesh

سرشناسه	: ستایش، قدرت...، ۱۳۳۱
عنوان و نام پدیدآور	: آموزش کوک سنتور با تیونر / نویسنده: قدرت... ستایش.
مشخصات نشر	: شیراز: تخت جمشید: قشقای، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۱ص: مصور، جدول.
شابم	: M-9014511-1-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: سنتور -- کوک کردن
موضوع	: سنتور -- آموزش
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ۳۵ / ۱۶۵ MT
رده بندی دیویی	: ۷۸۱/۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۴۴۹۰۲

آموزش کوک سنتور با تیونر

نویسنده: قدرت... ستایش ■ ناشر: انتشارات تخت جمشید ■ ناشر همکار: قشقای

E-mail: t_jamshid@yahoo.com

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱ ■ شابم: M-9014511-1-7

نت نویسی رایانه‌ای: قدرت... ستایش ■ گرافیک: قدرت... ستایش

طرح عکس‌ها و انتخاب: قدرت... ستایش ■ طراح رایانه‌ای: زین العابدین عقیلی فر، قدرت... ستایش

تایپ و ویرایش: زین العابدین عقیلی فر / صفحه‌آرا: مریم رعیتی

طراح جلد: مهندس مسعود کسرا ■ ناظر چاپ: قدرت... ستایش ■ شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

لیتوگرافی: پردیس ■ چاپ و صحافی: فخر ایران

کلیه حقوق محفوظ است.

مرکز نشر: شیراز، خیابان پیروزی، انتشارات تخت جمشید

تلفن: ۰۷۱۱-۲۲۴۵۴۰۱

فهرست مطالب

۹	سخن مؤلف
۱۱	مقدمه
۱۵	سپاس و قدردانی
۱۷	پیشینه
۲۱	معرفی تیونز رُهاب
۲۲	انتخاب نوع تیونز
۲۴	نکات اساسی و مهم در کوک سنتور
۶۸	اصطلاح تک سیم در کوک
۶۹	روش‌های تقویت گوش در موسیقی
۷۰	علامات ترکیبی یا سلاح کلید
۷۰	علامات عَرَضی
۷۰	کلیدها در موسیقی
۷۲	دیپازون
۷۳	قدیمی‌ترین دیپازون
۷۴	تفاوت کوک سنتور سُل کوک با سنتور لا کوک
۷۵	جدول کوک "سنتور سُل" بر اساس تیونز رهاب در کوک شور سُل
۷۶	جدول کوک "سنتور ۱۲ خرک" بر اساس تیونز رهاب در کوک شور می
۷۷	جدول کوک "سنتور لا" بر اساس تیونز رهاب در کوک شور لا
۷۸	راحت‌ترین روش کوک سنتور "لا" در کوک شور "لا"
۷۹	جدول نوین کوک "سنتور لا" بر اساس تیونز رُهاب در کوک شور لا
۸۰	فاصله در موسیقی
۸۰	فواصل مُتَصِل و منفصل
۸۰	برده و نیم‌برده در موسیقی

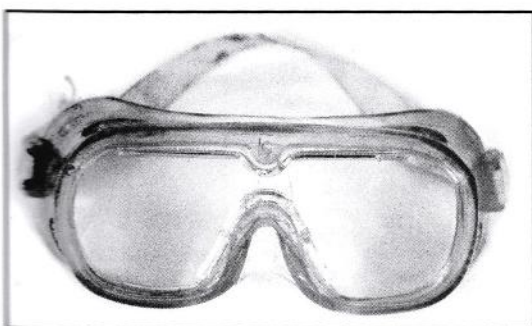
- ۸۲ کُما
- ۸۲ اُکناو
- ۸۲ گام
- ۸۴ فاصله و گام
- ۸۴ سینت
- ۸۶ ساوار
- ۸۷ آشنایی با اعداد ساوار، سینت، پرونی، نیم‌برده‌ی دیاتونیک و نیم‌برده‌ی کُروماتیک
- ۸۷ سیستم اعتدال و غیراعتدال
- ۸۷ الف) سیستم غیراعتدال (غیرمعتدل)
- ۸۹ ب) سیستم اعتدال (معتدل)
- ۸۹ نُت‌های مترادف (آنارمونیک)
- ۹۰ هِرتز
- ۹۰ تعریف دوره یا پرپود
- ۹۰ بَسامد یا فرکانس
- ۹۱ صوت
- ۹۲ طنین صوت
- ۹۲ بلندی صوت
- ۹۳ دانگ یا تِتراکورد
- ۹۳ نسبت فرکانس نُت‌های نیم‌برده‌ی دیاتونیک
- ۹۳ نسبت فرکانس نُت‌های رُبَع پرده‌ای در موسیقی ایرانی
- ۹۵ گام بیست و چهار ربع پرده‌ای موسیقی ایرانی (طبق پیشنهاد استاد وزیری)
- ۹۶ فاصله‌ی نت‌های موسیقی روی محیط دایره‌ی هندسی
- ۹۷ گام بیست و چهار رُبَع پرده‌ی کُروماتیک
- ۹۹ روش کوک کردن سنتور با تیونر رُهاب
- ۱۰۵ «جدول علامت‌های تغییر دهنده بر حَسب سینت»
- ۱۰۶ شناسایی قسمت‌های مختلف تیونر رُهاب در وضعیت دیاپازون
- ۱۰۷ شناسایی قسمت‌های مختلف تیونر رُهاب در وضعیت متروُنم (TEMPO)
- ۱۰۸ کوکِ خرکِ سوم سیم‌های سفید (سُل G)
- ۱۱۰ کوکِ خرکِ چهارم سیم‌های سفید (لا کُرُن A[♯])
- ۱۱۱ کوکِ خرکِ چهارم ناحیه سوم سیم‌های سفید پشتِ خرک (لا بَمَل) (G[♯] = A^b)

- ۱۱۳..... کوکِ خرکِ پنجم سیم‌های سفید (سی بِمُل) $A\# = B\flat$ (B♭)
- ۱۱۴..... علامت‌های تغییر دهنده
- ۱۱۵..... کوکِ خرکِ ششم سیم‌های سفید (دو) (C)
- ۱۱۶..... کوکِ خرکِ هفتم سیم‌های سفید ر (D)
- ۱۱۷..... کوکِ خرکِ هشتم سیم‌های سفید می بِمُل $(D\# = E\flat)$ (E♭)
- ۱۱۹..... کوکِ خرکِ دوم سیم‌های سفید فا (F)
- ۱۲۰..... کوکِ خرکِ نهم سیم‌های سفید فا (F)
- ۱۲۱..... کوکِ خرکِ اول سیم‌های سفید می کُرُن (E♯) (E♯)
- ۱۲۲..... روش کوک کردن ناحیه‌ی اول (سیم‌های زرد)
- ۱۲۳..... کوکِ خرکِ نهم سیم‌های زرد ناحیه اول (فا = F)
- ۱۲۴..... کوکِ خرکِ هشتم سیم‌های زرد ناحیه‌ی اول (می بِمُل) $(D\# = E\flat)$ (E♭)
- ۱۲۵..... کوکِ خرکِ هفتم سیم‌های زرد ناحیه‌ی اول (ر کُرُن) $(D\sharp = E\flat)$ (E♭)
- ۱۲۶..... کوکِ خرکِ ششم سیم‌های زرد ناحیه‌ی اول (دو) (C)
- ۱۲۷..... کوکِ خرکِ پنجم سیم‌های زرد ناحیه‌ی اول (سی بِمُل) $(A\# = B\flat)$ (B♭)
- ۱۲۸..... کوکِ خرکِ چهارم سیم‌های زرد ناحیه‌ی اول (لا کُرُن) $(A\sharp = B\flat)$ (B♭)
- ۱۲۹..... کوکِ خرکِ سوم سیم‌های زرد ناحیه‌ی اول (سُل) (G)
- ۱۳۰..... کوکِ خرکِ دوم سیم‌های زرد ناحیه‌ی اول (فا = F)
- ۱۳۱..... کوکِ خرکِ اول سیم‌های زرد ناحیه‌ی اول (می کُرُن) $(E\sharp = F\flat)$ (F♭)
- ۱۳۲..... کوکِ خرکِ اول سیم‌های زرد "دو واخوان" ناحیه‌ی اول (دو = C)
- ۱۳۴..... فاصله‌های نغمگی (ملودیک) و هماهنگ (هارمونیک)
- ۱۳۴..... اجرای صداهای هارمونیک و ملودیک
- ۱۳۵..... امتحان نهایی کوک
- ۱۴۰..... روش استفاده از سایر تیونرها جهت کوک سنتور
- ۱۴۲..... آموزش تصویری گام‌به‌گام کوک سنتور توسط سایر تیونرها (به جز تیونر رُهاب)
- ۱۴۶..... راهنمای کوک در دستگاه‌های مختلف موسیقی ایرانی برای سنتور
- ۱۵۰..... معرفی چند تیونر
- ۱۵۱..... توصیه و سفارش

نکات اساسی و مهم در کوک سنتور

به جهت سهولت در درک بهتر مطالب این کتاب، کلیه نکات مهم و اساسی در کوک سنتور، به صورت شماره‌گذاری و بدون در نظر گرفتن آرچیت نکات نسبت به یکدیگر بیان گردیده است. چه بسا که برخی از نکات مربوط به کارهایی است که قبل از کوک کردن ساز باید انجام شود و برخی از آن‌ها مربوط به اقدامات زمان کوک کردن ساز و نهایتاً برخی دیگر مربوط به کارهایی است که بعد از کوک کردن ساز بایستی صورت پذیرد.

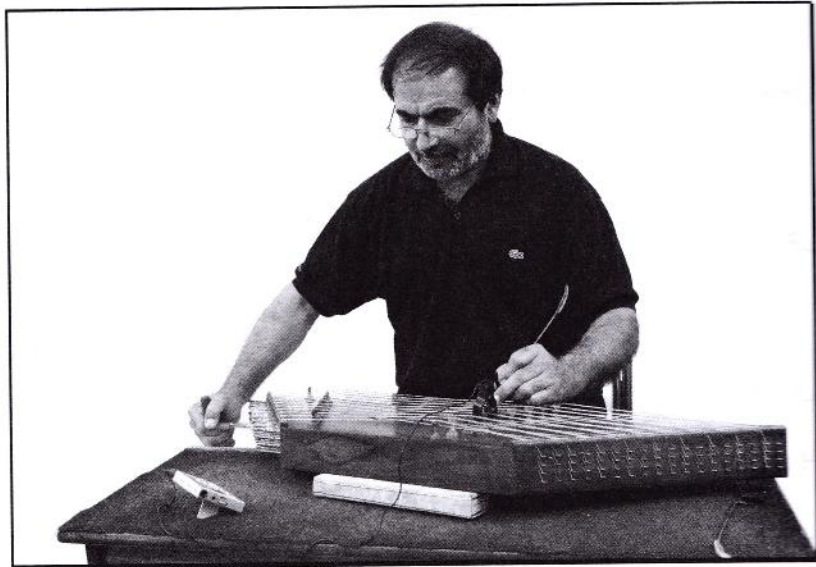
۱. سنتور خود را روبه‌روی کولر یا بخاری یا درون اتومبیلی که زیر آفتاب قرار دارد (خصوصاً در صندوق عقب اتومبیل) نگذارید؛ چرا که باعث می‌شود ساز، زود از کوک خارج شود.
۲. تیونر را از دسترس کودکان دور نگاه دارید.
۳. مواظب باشید تیونر دچار ضربه یا زمین‌خوردگی نشود.
۴. یکی از عواملی که باعث سر درگمی نوازنده در موقع کوک کردن می‌شود، ضعیف بودن باطری‌های تیونر می‌باشد؛ پس توصیه می‌شود که هر از چند گاهی باطری‌های تیونر را تعویض نمایید. با این که ممکن است عقربه‌ی تیونر نیز نت را درست نشان دهد، اما جهت بالا رفتن دقت تیونر لازم است این عمل انجام شود. (برای رعایت این نکته می‌توان تاریخ تعویض باطری تیونر را پشت کاور تیونر یادداشت کرد).
۵. با توجه به این که میکروفون تیونر به صدا حساسیت زیادی دارد، جهت جلوگیری از دریافت صداهای اضافی و بالا رفتن دقت کوک سعی کنید در محیطی آرام و بی‌سر و صدا نسبت به کوک ساز اقدام نمایید.
۶. سعی کنید همیشه به خصوص زمان حضور در کلاس، تیونر خود را به همراه داشته باشید تا در صورت ضرورت بتوانید ساز را کوک و یا اشکالات احتمالی را از استاد خود سؤال نمایید.
۷. قبل از کوک کردن ساز، ناخن‌های خود را کوتاه کنید (خصوصاً خانم‌ها).

▲ عینک پشت سنگ سنباده

۸. در هنگام کوک کردن ساز، از عینک محافظ با شیشه‌ی معمولی استفاده کنید تا در اثر پاره شدن احتمالی سیم‌ها آسیبی به چشمان شما نرسد. (عینک ارایه شده در شکل زیر جهت استفاده مناسب بوده و در ابزارفروشی‌ها موجود می‌باشد).

۹. چنانچه از عینک طبی استفاده می‌کنید دیگر نیازی به عینک محافظ نیست اما برای اطمینان بیشتر می‌توانید عینک محافظ را بر روی عینک طبی استفاده کنید. همچنین استفاده از عینک معمولی (غیر طبی) نیز اشکالی ندارد.

▲ استفاده از عینک طبی در هنگام کوک کردن ساز

▲ استفاده از عینک پشت سنگ سنباده در هنگام کوک کردن ساز

۱۰. در زمان کوک کردن ساز، کودکان را از ساز دور نگه دارید.

۱۱. هر چند وقت یک بار، تیونر خود را با تیونری دیگر چک کنید تا از سلامت دستگاه، اطمینان حاصل نمایید.

۱۲. در اوقات فراغت، سعی کنید برای دستیابی به تجربیات بیشتر در زمینه‌ی استفاده‌ی عملی از تیونر، با دستگاه کار کرده و زوایای مختلف کار با آن را یاد بگیرید.

۱۳. سنتور، سازی است که بنا به نوع چوب آن، پس از مدتی دستخوش تغییر کوک می‌گردد؛ حال ممکن است کوک بالا برود یا پایین بیاید؛ بنابراین هر چند وقت یک بار سیم‌ها را امتحان کرده و این مورد را چک کنید، چرا که کوک سنتور یا سازهای چوبی و سیمی به علت وضعیت هوا در چهار فصل تغییر می‌کند.

۱۴. در ابتدای شروع کوک با مضراب روی سیم‌ها بزنید تا از صدای ایجاد شده، از وضعیت کلی کوک سنتور، از لحاظ میزان اُفت یا افزایش کوک مطلع شوید.

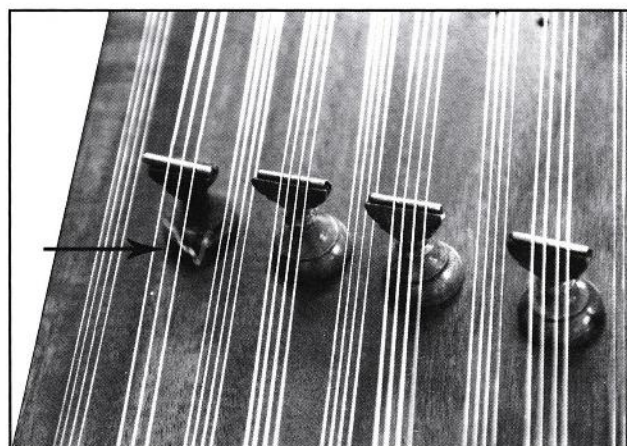
۱۵. سعی کنید وقت خود را به دلیل حساسیت زیاد و بی‌مورد هدر ندهید و به جای وسواس در کوک کردن ساز، به تمرین بیشتر پردازید.

۱۶. زمانی که می‌خواهید سنتورتان را کوک کامل کنید، حتماً ناحیه‌ی دوم سیم‌های سفید با ناحیه‌ی سوم سیم‌های پشت خرک، باید یک صدا باشد؛ آن قدر باید خرک‌ها را راست و چپ نمایید و با تیونر کوک را امتحان کنید تا به نتیجه‌ی دلخواه برسید. همچنین اگر سنتور هیچ گونه کوکی نداشته باشد، اگر روی ناحیه‌ی دوم و سوم پشت خرک بزنیم، هر دو می‌بایست یک صدا باشند؛ حتماً با تیونر امتحان کنید که عقربه جایی را در ناحیه‌ی سوم نشان دهد که در ناحیه‌ی دوم نشان می‌دهد، اما با یک اُکتاو بالاتر.

۱۷. هر زمان که ساز را از جعبه بیرون می‌آورید، باید حدود ۱۵ الی ۲۰ دقیقه صبر کرده، سپس شروع به کوک کردن آن کنید تا ساز از نظر وضعیت هوا به اندازه‌ی کافی اُفت کرده باشد.

۱۸. خرک‌ها را بررسی کرده و اگر ترک خورده بودند، آن‌ها را تعویض نمایید.

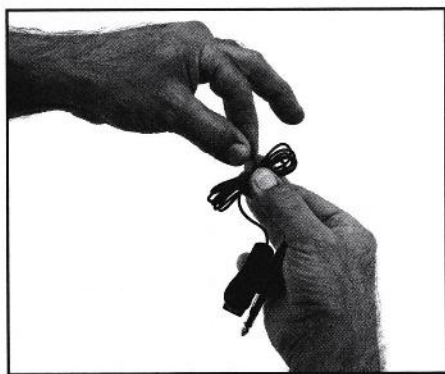
۱۹. اگر سیمی در حین کوک کردن پاره شد، بلافاصله آن را تعویض نموده و سعی کنید از سیمی استفاده کنید که مشابه سایر سیم‌های همان سنتور است. این نکته را مد نظر داشته باشید که خرک‌ها حتماً چهارسیمه باشند، در غیر این صورت صدای خوبی از سیم‌ها به گوش نخواهد رسید.

▶ خرک ترک خورده و با سه سیم (اشتباه)

۲۰. به غیر از کوک با تیونر، سنتور را می توان با استفاده از سازهای دیگر مثل پیانو (اگر رُبع پرده کوک شده باشد) سه تار، تار و یا ملودیکا نیز کوک کرد (البته ملودیکا رُبع پرده ندارد)؛ در اصل در هنگام هم نوازی، کوک سایر سازها را از سنتور می گیرند، چراکه سنتور ۷۲ سیم دارد (سنتور ۹ خرک و چهارسیمه) و کوک آن در موقع اجرا و یا قبل از آن به راحتی امکان پذیر نیست.

۲۱. زمانی که می خواهید ساز را کوک کنید، بایستی گره سیم PICK UP را باز کرده طوری که کاملاً آزاد باشد.

▲ باز نمودن سیم PICK UP

۲۲. در مراحل اولیه ی کوک، شما باید سنتوری ارزان قیمت مخصوص کوک کردن و تمرین کوک انتخاب کرده و در مراحل بعدی که به مرور کوک را یاد گرفتید، روی سنتور اصلی خود که قطعات را تمرین می کنید، از کوک کردن تک سیم، تمرین کوک را آغاز نمایید.

۲۳. قبل از کوک کردن ساز، دستکشی از جنس نرم بپوشید و روی سیم های زرد و سفید با فشاری مختصر و چند بار رفت و برگشت مالش دهید تا هر چهار سیم در وضعیت برابری قرار گیرند. شایان ذکر است که پس از تعویض سیم ها نیز این عملیات ضروری می باشد.

▲ فشار آوردن روی سیم ها با دستکش نرم قبل از کوک

از این نویسندگان منتشر شده:

TUNER

طراحی و اجرا: تکسیری گراف ۰۷۱۱۳۳۵۶۱۵

کارهای متفاوت از قدرت... بستایش

www.setayeshmusic.com
E.Mail: ghsetayesh@yahoo.com

مرکز پخش شیراز: صندوق پستی ۶۴۸-۷۱۹۵۵ قدرت ۱... ستایش
تلفن نویسنده: ۰۷۱۱ ۱۱۷ ۵۱۴۲ - ۰۷۱۱ ۲۲۸ ۶۱۷۷ - ۰۷۱۱ ۲۲۸ ۱۵۴۹